

Rondtrekkende arbeidsnomaden

Geert Hamaker, *De kunst van zinvol werken. Een toekomstvisie op onze arbeid*, Schiedam, Scriptum Management, ISBN 90 5594 131 X, tel. 010-4271022

Veranderingen alom beïnvloeden de organisatie en structuur van onze arbeid. Dat heeft ingrijpende gevolgen voor werknemers. Werkzekerheid en voorspelbare loopbaanperspectieven worden hen ontnomen. Steeds meer werknemers kiezen, vrijwillig of noodgedwongen, voor het zelfstandig bestaan. Deze werkondernemers trekken rond van job naar klus.

Sturen met kwaliteit

Maria Jeanson-Banning (red.), *Kluwer Bedrijfsinformatie*, 137 pag., ISBN 90 267 2901 4, tel. 0570-673330

Kwaliteitszorg blijkt meer en meer geïntegreerd in de gehele bedrijfsvoering te worden. Daarom krijgen steeds meer mensen die lang niet altijd in kwaliteitszorg geschoold zijn met 'kwaliteit' te maken. Juist voor deze mensen is 'Sturen met kwaliteit' een praktische uitgave vol basale informatie, en geeft een actueel beeld van de toepassingsmogelijkheden van kwaliteitszorg. Naast overzichtelijk gepresenteerde methoden en checklists, komt de praktijk in een case over het auditsysteem bij het schoonmaakbedrijf Abilis-Cemsto aan bod. In het onderdeel Capita selecta wordt een vergelijking gemaakt tussen diverse theorieën van kwaliteitsgoeroes als Deming, Crosby en Juran.

Complexe wisselwerkingen vinden plaats tussen de houdingen, verwachtingen en eisen die wij aan werk stellen en de vaardigheden die daarvoor nodig zijn. Daarin manifesteren zich zeer ingrijpende veranderingen. Een maatschappelijke systeemverandering van het industriële naar het informatietijdperk. Er is sprake van een paradigmawisseling, omdat fundamentele zaken als wereldbeeld en centrale maatschappelijke waarden wijzigen.

In het boek zoekt auteur Geert Hamaker naar achtergronden, oorzaken en gevolgen van die veranderingen voor de arbeid. Wij zullen heel anders over ons werk gaan denken. De manier waarop wij arbeid hebben georganiseerd, is steeds minder bruikbaar en zinvol. Dat geldt voor de arbeidsomstandigheden, de arbeidsbeleving maar ook voor afgeleide aspecten als opleidingen, beloningen en instituties. De allesoverheersende centrale plaats van loonarbeid in het arbeidsbestel krijgt steeds meer negatieve aspecten.

In negen hoofdstukken worden verleden, heden en toekomst van de arbeid behandeld. Gestart wordt met de algemene ontwikkelingen in maatschappij en in arbeid. Daarna worden in het centrale hoofdstuk de consequenties daarvan uiteengezet. Banen, loopbanen, arbeid zoals wij die kennen verdwijnen. Vooruitblikkend komen noties als de 'moderne nomade', het 'port-folio'-leven, de informatiemaatschappij en een 'netwerkeconomie' aan de orde. Dan verbreedt de verhandeling zich, Hamaker schetst de gevolgen voor onze wereld, om vervolgens het relaas over het microniveau voort te zetten. Hij vraagt zich af hoe wij onze persoonlijke kwaliteiten in kunnen zetten om het bestaan inhoud te geven.

De auteur en zijn werk

Hamaker heeft een loopbaan achter zich en een nomadenbestaan voor zich. Hij werkte in ambtelijke functies, het laatst als Directeur Arbeidsmarktbeleid bij het ministerie van SZW. Ondertussen was hij actief in loopbaanadviesing en outplacementbegeleiding. Vorig jaar is hij definitief gestart als zelfstandig adviseur voor arbeidsvraagstukken en Human Resource-beleid. Dit boek heeft met die stap te maken. Het is te lezen als de rationaliserende onderbouwing van die persoonlijke keuzen. Hamaker heeft een grote boekenkast waaruit heel wat gevallen is. Dat is niet erg voor een wetenschappelijke tekst. Maar in een essayistische tekst irriteert dat snel. De leukste stukken zijn waar Hamaker uit zijn eigen ervaringen put, en even vergeet te vertellen wie daar ook nog wat over gezegd heeft. Een persoonlijker, korter en echt essayachtige benadering had een leuke leestekst kunnen opleveren. Nu blijft het hangen tussen luchtigheid en gewichtigheid. Dat is jammer, omdat het boek interessante notities bevat voor professionals die zijn betrokken bij het organiseren van werk.

Jaap de Jong

Jubileumuitgave 10^e arbeidsomstandighedencongres 1998

Diverse auteurs, *TNO Arbeid*, 189 pag., ISBN 90 9012432 2, tel. 023-55493 93

TNO Arbeid heeft de lezingen van deskundigen die gehouden zijn op het 10^e Arbeidsomstandighedencongres gebundeld. Het thema van dit congres was 'Werken in de 21ste eeuw'. De consequenties van het werken in de nieuwe eeuw blijken voor het bedrijfsleven, de dienstverleners en de bedrijfstak- en brancheorganisaties verschillend te zijn. De lezingen zijn op deze wetenschap afgestemd. Besproken worden o.a. de link tussen arbeidsomstandigheden en sociale zekerheid, flexibiliteit van de arbeid, individu-gericht personeelsbeleid en ontwikkelingen in de detailhandel.